

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2020 m. vasario 26 d. Nr. 4D-2020/2-172
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė 2020 m. vasario 12 d. gavo X (toliau vadinama – Pareiškėja) skundą dėl Vilniaus miesto savivaldybės (toliau vadinama – Savivaldybė) administracijos pareigūnų neveikimo, kai nesprendžiamas klausimas dėl leidimo kirsti medį išdavimo.

2. Pareiškėjos skunde, be kita ko, nurodyta:

2.1. „2019-06-17 išsiunčiau prašymą į Savivaldybę dėl medžio nupjovimo. Užregistravo numeriu A97-1025/19(3.3.2.13K-EM4). Su įvykdymo terminu 2019-07-15. Buvo nurodyta, kad pagrindinis vykdytojas Želdynų skyriaus vedėja Giedrė Čeponytė. Iki šiol jai taip ir nepavyko prisiskambinti vilnius.lt nurodytu telefonu. Bendruoju tel. 1664 pasiskambinus paaiškino, kad prašymas nukreiptas nagrinėti šio skyriaus specialistei Vaivai Gudienei.“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. „Prašymas buvo toks: „prašau nupjauti prie pat <...> antros laiptinės namo langų pievoje augantį beržą. Už 1 metro auga antras toks pats, ir dar netoliese visa grupė. Beržo viršutinės šakos beveik siekia 7 aukštų namą (mūsų 5 aukštis) šakos temdo kambarius, per vėtrą gali išdaužyti langus. Šie 2 beržai buvo sodinti kaimynų savavališkai (dabar išvykę gyventi į Izraelį)“. Pridėjau laiške savo tel. numerį, el. pašto adresą, tikslų adresą, tačiau jau yra daugiau nei pusė metų po termino ir niekas iš šio skyriaus nei atrašo, nei teiraujasi, nei tikslinasi.“;

2.3. „Po ilgų bandymų 1 kartą pavyko specialistei V. Gudienei tel. 2112266 prisiskambinti, tačiau vėliau niekada nekeliamas, tarsi nebūtų darbo metu. Pirmo pokalbio metu buvo nesigilinama į prašymą, o pokalbis kreipiamas į problemos atmetimą.“;

2.4. „Tikėjau, kad vasaros laikotarpis pasibaigs ir tuomet, sugrįžę po atostogų, specialistai duos tikslų atsakymą. Tačiau minėtu telefonu prisiskambinti neįmanoma, o kitam šio skyriaus specialistui pavyksta iš pirmo karto. Jis pakvietė V. Gudienę prie savo telefono (ir manau tai ne atsitiktinumas).“;

2.5. „[...] man buvo paaiškinta, kad nors atstovauju <...> namo gyventojus ir medis auga valstybinėje žemėje, kad kelia pavojų daugiabučio namo konstrukcijoms, kad jas gadina augdamas prie pat namo, jokių veiksmų nebus imtasi, kol nesurinksiu gyventojų parašų. (Tai galėjo pranešti ir vasarą. Tarp kitko, 2018 m. namo kieme vasarą vienas labai didelis gluosnis buvo per vėtrą nuverstas. Gerai, kad apsieita be sužalojimų.)“;

2.6. „Prižadėjau surinkti parašus, nes apie nupjovimą su gyventojais buvo aptarta keli metai prieš tai. Surinkau 2-jų laiptinių gyventojų parašus ir atsiunčiau į jos elektroninį paštą rugsėjo 18 d. Iš specialistės jokios reakcijos į tai.“;

2.7. „Nutekėjus laikui vėl pradėjau ieškoti V. Gudienės vis paskambindama kas kelias valandas tiek ryte, tiek po pietų darbo dienomis. Pavyko prisiskambinti po 2 savaitių vėl tik kitam šio skyriaus specialistui ir vėl iš pirmo karto. Vaiva Gudienė darbe buvo ir atėjo ją pakvietus prie telefono, patvirtino, kad gavo siųstą raštą su laiptinių savininkų parašais, tačiau nesugebėjo paaiškinti, kodėl nenagrinėja prašymo ir nepraneša apie gautą laišką. Šį kartą informavo tiek, kad prašymą ji teiks nagrinėti kažkokiai komisijai, kuri atvažiuos į vietą patikrinti ir nuspręs tolimesnę eigą. Paprašiau, kad praneštų datą ir galėčiau susitikti su komisija, nes [...] bet kada galiu trumpam prisijungti. Sakė, kad praneš.“;

2.8. „Šiuo metu jau yra daugiau nei pusė metų po termino, tačiau jokio atsakymo ar pranešimo negauta, kol vėl pati užklausiau 2020-01-29. Pirmą kartą gavau atsakymą raštu (!): „Dar negavome komisijos išvadų, kaip tik šiuo klausimu, mūsų vedėja šiandien ar rytoj kreipsis į komisiją.“ Manau, kad tai tiesiog neatsakingas požiūris ir darbo pobūdis.“;

2.9. „Gal galima išspręsti šį klausimą iki pavasarinio beržų sulčių tekėjimo, nes tuomet pjauti negalima ir vėl bus nutęsiamas laikas.“

3. Pareiškėja Seimo kontrolierės prašo:

3.1. „[...] Savivaldybėje būtų atliktas šio skyriaus darbuotojų darbinės veiklos patikrinimas. [...]

3.2. „Prašymą paskirtų nagrinėti kitam (-ai) Savivaldybės kompetentingam specialistui, kuris sugebėtų problemą išspręsti per 20 darbo dienų.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Iš Pareiškėjos kartu su skundu pateiktų dokumentų taip pat nustatyta:

4.1. Pareiškėja, kaip daugiabučių namų savininkų bendrijos „A“ pirmininkė, 2019 m. rugsėjo 18 d. el. laišku kreipėsi į Savivaldybės administracijos Želdynų skyriaus aplinkos apsaugos inžinierę Vaivą Gudienę, pateikdama daugiabučio gyvenamojo namo, esančio adresu <...>, gyventojų pasirašytą prašymą dėl medžio nupjovimo;

4.2. Pareiškėja 2020 m. sausio 28 d. el. laišku pakartotinai kreipėsi į Savivaldybės administracijos Želdynų skyriaus aplinkos apsaugos inžinierę V. Gudienę, prašydama informuoti apie medžio nupjovimo klausimo sprendimo eigą;

4.3. Savivaldybės administracijos Želdynų skyriaus aplinkos apsaugos inžinierė V. Gudienė, atsakydama į pirmiau paminėtą Pareiškėjos el. laišką, savo 2020 m. sausio 28 d. el. laiške Pareiškėjai nurodė, jog „[...] dar negavome komisijos išvadų, kaip tik šiuo klausimu, mūsų vedėja šiandien ar rytoj kreipsis į komisiją.“

5. Seimo kontrolierių įstaigai darbo tvarka 2020 m. vasario 24 d. kreipusis į Savivaldybės administraciją ir paprašius informuoti apie Pareiškėjos prašymo dėl medžio nukirtimo nagrinėjimo eigą, buvo suteikta informacija, jog Pareiškėjos 2019 m. birželio 17 d. prašymas dėl medžio nukirtimo Savivaldybės administracijoje buvo registruotas 2019 m. birželio 17 d. (reg. Nr. A97-12025/19(3.3.2.13K-EM4), tačiau oficialus atsakymas į Pareiškėjos prašymą iki šios Seimo kontrolierės pažymos surašymo dienos dar nėra parengtas.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

6. Lietuvos Respublikos įstatymai

6.1. Seimo kontrolierių įstatymo:

„2 straipsnis. *Pagrindinės šio įstatymo sąvokos*

1. Biurokratizmas – tokia pareigūno veika, kai vietoj reikalų sprendimo iš esmės laikomasi nereikalingų ar išgalvotų formalumų, nepagrįstai atsisakoma spręsti pareigūno kompetencijai priklausančius klausimus, vilkinama priimti sprendimus ar atlikti savo pareigas bei kitaip blogai ar netinkamai valdoma (atsisakoma informuoti asmenį apie jo teises, sąmoningai pateikiamas klaidinantis ar netinkamas patarimas ir t. t.). Biurokratizmu taip pat laikomas toks pareigūnų darbas, kai nevykdomi arba blogai vykdomi įstatymai ar kiti teisės aktai. [...]

3 straipsnis. *Seimo kontrolierių veiklos tikslai*

Seimo kontrolierių veiklos tikslai:

1) ginti žmogaus teisę į gerą viešąjį administravimą, užtikrinantį žmogaus teises ir laisves, prižiūrėti, ar valdžios įstaigos vykdo pareigą tinkamai tarnauti žmonėms; [...]

6.2. Viešojo administravimo įstatymo:

„2 straipsnis. *Pagrindinės šio įstatymo sąvokos* [...]

14. Prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant suteikti administracinę paslaugą, priimti administracinį sprendimą arba atlikti kitus teisės aktuose nustatytus veiksmus. [...]

14 straipsnis. *Prašymų ir skundų nagrinėjimas* [...]

1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės tvirtina Vyriausybė. [...]

7. Kiti teisės aktai

7.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (aktuali Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. lapkričio 23 d. nutarimo Nr. 933 redakcija) patvirtintose Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse (toliau – Taisyklės) numatyta:

„35. Atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jo turinį:

35.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą – išduoti dokumentą, jo kopiją, nuorašą ar išrašą, patvirtinantį tam tikrą juridinį faktą, – atsakoma suteikiant prašomą administracinę paslaugą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.2. į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą – atsakoma pateikiant atitinkamo priimto dokumento kopiją, išrašą ar nuorašą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;

35.4. į kitus prašymus – atsakoma laisva forma arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys.“

7.2. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. D1-87 patvirtintame Saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo atveju, šių darbų vykdymo ir leidimų šiems darbams išdavimo, medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarkos apraše (akto redakcija, galiojusi iki 2020 m. sausio 8 d.) (toliau – Aprašas) buvo numatyta:

„2. Šis tvarkos aprašas taikomas fiziniams ir juridiniams asmenims, norintiems nukirsti, persodinti ar kitaip pašalinti saugotinus medžius ir krūmus. Juo vadovaujasi savivaldybės, išduodamos leidimus šiems darbams atlikti ir nustatyti saugotinių medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarką.

[...]

13. Leidimų išdavimo tvarka:

13.1. želdynų ir želdinių savininkas ar valdytojas (įskaitant ir seniūnijas), kitas fizinis ar juridinis asmuo pateikia savivaldybei argumentuotą nustatytos formos prašymą saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo darbams (2 priedas);

13.2. savivaldybė, gavusi prašymą, paruošia leidimą (esant neaiškiai argumentacijai gali būti prašoma papildomos informacijos iš želdynų ir želdinių savininko ir valdytojo ar sukviečiama prie savivaldybės sudaryta Želdynų ir želdinių apsaugos ir priežiūros komisija, į kurios sudėtį įeina savivaldybės institucijos specialistai, atsakingi už želdinių priežiūrą, kraštotvarką ir teritorinį planavimą, Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamento ir (ar) Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamento rajono (miesto) agentūros pareigūnas; saugomoje teritorijoje, turinčioje direkciją – tos saugomos teritorijos direkcijos atstovas; nekilnojamosios kultūros vertybės teritorijoje ir jos apsaugos zonoje – kultūros vertybių apsaugą kuruojantis rajono ar regioninio padalinio specialistas; kelio juostoje ir kelių apsaugos zonoje – kelių tarnybos atstovas ir saugaus eismo reguliavimo tarnybos atstovas; objektuose, kuriems yra parengti želdinių pertvarkymo projektai, schemas, – autorinės priežiūros atstovas);

[...]

13.6. leidimas nederinamas, jei nustatytą tvarka parengtuose ir patvirtintuose detaliuosiuose ir specialiuosiuose planuose, atskirųjų ir priklausomųjų želdynų kūrimo ir tvarkymo projektuose, saugomų teritorijų planavimo dokumentuose yra pateikti duomenys apie kertamų ar pertvarkomų medžių ir krūmų rūšinę sudėtį, skaičių bei jų augimo vietas ir šie dokumentai yra nustatytą tvarka suderinti su Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamentu ir saugomos teritorijos direkcija, kai kertami ar pertvarkomi saugomoje teritorijoje, turinčioje direkciją, augantys medžiai ir krūmai;

[...]

13.8. **Leidimas išduodamas per 30 darbo dienų nuo prašymo pateikimo dienos** ir galioja vienerius metus nuo jo išdavimo.“

7.3. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. D1-87 patvirtintame Saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo atveju, šių darbų vykdymo ir leidimų šiems darbams išdavimo, medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarkos apraše (aktuali akto redakcija, galiojanti nuo 2020 m. sausio 8 d.) (toliau – Aprašas) numatyta:

„8. Gavusi prašymą, savivaldybės administracija organizuoja prašymo išduoti leidimą nagrinėjimą, Savivaldybės tarnautojas ar prie savivaldybės sudaryta Želdynų ir želdinių apsaugos ir priežiūros komisija (toliau – Komisija) įvertina prašomų kirsti, persodinti, kitaip pašalinti ar genėti saugotinių medžių ir krūmų būklę vietoje, išskyrus 5.9, 5.11, 5.12 papunkčiuose numatytus atvejus ir kirtimo priežastis. [...]

17. **Leidimas išduodamas per 30 dienų nuo prašymo pateikimo, o jei buvo prašoma papildomos informacijos – nuo papildomos informacijos gavimo dienos** ir galioja: kirtimui, persodinimui, kitokiam pašalinimui – 1 metus nuo išdavimo dienos su galimybe pratęsti 1 metus, išskyrus pagal projektus pertvarkomus želdinius, kuriems Leidimas galioja neterminuotai, kai Leidimas išduotas želdiniams genėti, – vienam genėjimui atlikti. [...]

Tyrimo išvados

8. Įvertinus Pareiškėjos skundo turinį, tyrimo metu surinktą informaciją, taip pat teisinį reglamentavimą, pacituotą pažymos 6-7 punktuose, susijusius su Savivaldybės administracijos Želdynų skyriaus tarnautojų neveikimu, kai Pareiškėjai nėra išduotas leidimas medžio nukirtimui ar pateikiamas atsakymas į jos dar 2019 m. birželio 17 d. teiktą prašymą, konstatuotina:

8.1. tyrimo metu pasitvirtino Pareiškėjos skunde Seimo kontrolieriui nurodytas faktas, jog ji 2019 m. birželio 17 d. Savivaldybės administracijai pateikė prašymą dėl medžio, augančio šalia daugiabučio gyvenamojo namo, esančio adresu <...> Pareiškėjos prašymas skundžiamoje institucijoje buvo gautas, užregistruotas ir perduotas vykdymui (pažymos 5 punktas). Šios faktinės aplinkybės patvirtina, kad, nors aktualios redakcijos *Aprašo* nuostatos nustatyto 30 dienų terminą (redakcijoje, galiojusioje iki 2020 m. sausio 8 d. buvo numatytas 30 darbo dienų terminas) leidimams nukirsti, persodinti ar kitaip pašalinti saugotinus medžius ir krūmus (pažymos 7.2 ir 7.3 punktai), tačiau atsakingi Savivaldybės administracijos Želdynų skyriaus tarnautojai Pareiškėjos prašymo neišnagrinėjo ir dėl jo nepriėmė jokio skundžiamos institucijos sprendimo. Akcentuotina, kad Pareiškėjos prašymas dėl medžio nukirtimo Savivaldybės administracijai buvo pateiktas dar 2019 m. birželio 17 d., t. y. daugiau nei prieš 8 mėnesius, tačiau tyrimo metu nustatyta, jog iki šios Seimo kontrolierės pažymos surašymo dienos nei leidimas nukirsti medį, nei atsisakymas išduoti leidimą pagal Pareiškėjos 2019 m. birželio 17 d. pateiktą prašymą, nėra parengti (pažymos 5 punktas);

8.2. vadovaujantis *Aprašo* nuostatomis (pažymos 7.2 ir 7.3 punktai), Pareiškėjos prašymas dėl medžio nukirtimo turėjo būti išnagrinėtas ir dėl jo priimtas vienas iš šių skundžiamos institucijos sprendimų: išduotas leidimas medžio kirtimui arba, remiantis *Taisyklių* 35 punkto nuostatomis (pažymos 7.1 punktas), Pareiškėjai pateiktas Savivaldybės administracijos atsakymas, kuriuo išduoti leidimą atsisakoma. Pabrėžtina, kad, remiantis *Aprašo* nuostatomis (tiek aktualios akto redakcijos, tiek redakcijos galiojusios iki 2020 m. sausio 8 d.), leidimui išduoti nustatytas terminas, kurį pratęsti teisės aktuose galimybių nėra numatyta. Tai reiškia, kad Savivaldybės administracija privalėjo laiku imtis visų privalomų veiksmų Pareiškėjos prašymui išnagrinėti ir pateikti vieną iš pirmiau paminėtų Savivaldybės administracijos sprendimų, tačiau to nepadarė.

Taip pat pabrėžtina, kad Pareiškėjos skundo tyrimo metu nebuvo nustatyta, jog Savivaldybės administracija Pareiškėjai būtų pateikusi tarpinį atsakymą dėl jos prašymo nagrinėjimo eigos, savo iniciatyva kreipusis dėl papildomos informacijos iš Pareiškėjos gavimo ar kitokiu būdu būtų informavusi Pareiškėją apie jos prašymo nagrinėjimo eigą (pažymos 4.1 – 4.3 punktai). Tuo remdamasi Seimo kontrolierė daro išvadą, kad Savivaldybės administracijos Želdynų skyriaus tarnautojų neveikimas yra niekuo nepagrįstas ir laikytinas visiškai nepateisinamu.

9. Remiantis aukščiau išdėstytu, Seimo kontrolierė konstatuoja, jog Savivaldybės administracijos Želdynų skyriaus tarnautojų neveikimas, kai Pareiškėjos 2019 m. birželio 17 d. pateiktas prašymas dėl medžio nukirtimo iki šiol nėra išnagrinėtas ir dėl jo nėra priimtas sprendimas išduoti / neišduoti leidimą medžio nukirtimui, turi Seimo kontrolierių įstatyme apibrėžtų biurokratizmo požymių (pažymos 6.1 punktas), todėl konstatuotinas tinkamo viešojo administravimo principo pažeidimo atvejis, o Pareiškėjos skundas pripažįstamas pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

10. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X skundą dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos tarnautojų neveikimo pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

11. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14, 15 ir 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė **Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriui Povilui Poderskiui** rekomenduoja:

11.1. įpareigoti atsakingus Vilniaus miesto savivaldybės administracijos tarnautojus nedelsiant išnagrinėti Pareiškėjos 2019 m. birželio 17 d. pateiktą prašymą dėl medžio nukirtimo ir

priimti dėl šio prašymo sprendimą (išduoti leidimą arba pateikti Pareiškėjai argumentuotą atsakymą dėl jo neišdavimo);

11.2. spręsti tarnybinio nusižengimo tyrimo dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Želdynų skyriaus tarnautojų (darbuotojų), buvusių atsakingų už Pareiškėjos prašymo nagrinėjimą, inicijavimo klausimą;

11.3. užtikrinti, kad ateityje Vilniaus miesto savivaldybės administracijoje panašūs atvejai nepasikartotų, o nagrinėjant pareiškėjų kreipimusis būtų laikomasi teisės aktų nustatytos tvarkos ir terminų.

Primename, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė